

Govor Karoline Ivanković, pomoćnice ministrice rada i mirovinskoga sustava, na konferenciji u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava u povodu obilježavanja Svjetskog i Nacionalnog dana zaštite na radu 28. travnja 2016.

Poštovane dame i gospodo, poštovani stručnjaci zaštite na radu, poštovani ostali dionici sustava zaštite na radu,

Sve Vas pozdravljam prigodom obilježavanja Nacionalnog dana zaštite na radu u RH i čestitam Vam na postignutim uspjesima na području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu kod Vaših poslodavaca.

Pred svima nama su novi izazovi na daljnjem unaprjeđenju ove vrlo složene, multidisciplinarne i osjetljive, ali i društveno vrlo odgovorne kategorije.

Činjenica je da je na području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu zastupljen veliki broj dionika sustava (stručnjaci zaštite na radu, ovlaštenici poslodavaca, povjerenici radnika za zaštitu na radu, specijalisti medicine rada i drugi) te da je potrebno uložiti dosta napora u stvaranju pozitivne klime i aktivne komunikacije koja će rezultirati unaprjeđenjem stanja na tom području. Stoga je doista neophodno trajno povezivanje, što bolja koordinacija među dionicima i njihov kontinuirani angažman.

Poslodavac je uvijek odgovoran za stanje i provedbu zaštite na radu, ali i njega u konačnici, tj. njegove ovlaštenike moramo na određeni način potaknuti i argumentirano uvjeriti da je sigurnost i zaštita zdravlja na radu i u njegovom interesu, i ne samo u kontekstu izbjegavanja mogućih sankcija za propuste u provođenju, nego i u kontekstu održivog razvoja i konkurentnosti na tržištu.

Često puta se i veliki iskoraci na unaprjeđenju stanja mogu postići s niskim ulaganjem, pa je zaštita na radu prvenstveno pitanje stava i pozitivnog pristupa prema kulturi prevencije. Smatramo da imamo dovoljno stručnjaka i znanja, čime ne želimo isključiti potrebu trajne edukacije na tom području.

Pri tome nadzori nad provedbom sigurnosti i zaštiti zdravlja moraju biti primjereni veličini i vrstama rizika kod pojedinih poslodavaca, vodeći računa o sve prisutnijim statodinamičkim naporima na radu kao i psihosocijalnim rizicima.

Područje psihosocijalnih rizika i stresa je vrlo kompleksno i zahtjevno. Vrijeme brzih promjena u svijetu rada, koje su uzrokovane uvođenjem novih tehnologija, promjenama u gospodarskoj strukturi djelatnosti, većom pojavom fleksibilnih oblika rada, dovodi do pojave novih rizika kao što su psihosocijalni rizici i stres.

Također, malim poslodavcima, naročito onima koji su tek započeli s gospodarskom aktivnošću moramo omogućiti što jednostavniju provedbu, ali i što kvalitetniju informiranost o svim njihovim obvezama prije početka konkretnih aktivnosti.

Često se puta problematika sigurnosti i zaštite zdravlja na radu od strane poslodavaca doživljava kao skup administrativnih obveza koja im ne daje dodanu vrijednost, pa je i ne prepoznaju u mjeri u kojoj je to potrebno. Stoga se pitamo koji su razlozi tome ?

Jedan od razloga je svakako i činjenica da se provedba sigurnosti i zdravlja na radu svodi samo na određene periodičke obveze, bilo u smislu ispitivanja ili pregleda, kako sredstava rada tako i radnika, a da pri tome nedostaje kontinuirani unutrašnji nadzor i ukazivanje na stvarne propuste u primjeni osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu, na organizacijske propuste, na nedovoljnu edukaciju kao i na mogućnosti za unaprjeđenje stanja. Periodika je svakako potrebna, ali ona sama po sebi ne može nadomjestiti kontinuirani unutrašnji nadzor, praćenje stanja, pravovremeno

uočavanje nesukladnosti te pravovremeno djelovanje za smanjenje rizika. Dakle, zaštita na radu treba prvenstveno postati određeni monitoring.

U tom smislu, svakako treba podignuti kulturu prevencije ali i ohrabriti sve dionike sustava na ukazivanje na slabe točke sustava i na mogućnosti unaprjeđenja ukupnog stanja.

Kako bi mogli donositi i provoditi daljnje politike na ovom području, neophodno je ustrojiti kvalitetan informacijski sustav praćenja stanja iz kojeg ćemo moći uočavati pojedine kritične točke sustava i donositi odgovarajuće zaključke u vezi s tim.

Osim informacijskog sustava, moramo ustrojiti i jedinstvenu metodologiju za utvrđivanje pojedinih činjenica, kako bi doista raspolagali s pouzdanim i relevantnim ulaznim podacima. U tom smislu moramo povezati i umrežiti sva tijela državne uprave i javne ustanove u čijem djelokrugu rada su pitanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Sva štetna događanja na radu (ozljede, profesionalne bolesti, bolesti u svezi s radom) morat ćemo početi promatrati ali i iskazivati kao troškove, kako na razini poslodavca, na razini pojedinih gospodarskih sektora, ali i na čitavoj državnoj razini. U tom smislu, veliku pomoć u praćenju tog stanja očekujemo od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kao i od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Današnjim skupom otvaramo i kampanju Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu pod nazivom „zaštita na radu za sve uzraste“, bilo da se radi o mladim osobama koje tek ulaze u svijet rada ili o starijim radnicima kojima moramo osigurati mjere zaštite primjerene njihovoj životnoj dobi, pa tako i omogućiti proces dostojnog starenja.

Stoga doista očekujemo da se prilikom izrada procjena rizika pristupi individualizirano svim pojedinačnim poslovima, pa tako onda i svim kategorijama radnika na pojedinim poslovima za koje se procjena obavlja, uvažavajući njihova individualna svojstva i mogućnosti na pojedinim poslovima.

Dakle, planovi mjera u procjenama rizika moraju se što više približiti konkretnim izvorima opasnosti, napora i štetnosti po pojedinim poslovima.

Pored ostalog, svakako želimo postići, a što je i zakonska smjernica, da se u sadržaje školskog obrazovanja na svim razinama, počevši od najranije životne dobi, u što većoj mjeri uključe i sadržaji primjene pravila zaštite na radu, kako bi upravo mladi radnici postali i glavni promotori sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Poštovane kolege,

Sustav zaštite na radu ključan je za sve dionike jer je to sustav koji se bavi ljudima, njihovim zdravljem i sigurnosti, a izravno utječe na zadovoljstvo radnika, pa time i na njegovu veću produktivnost, i na ukupnu konkurentnost gospodarstva u konačnici.

Još jednom želim Vam čestitati Nacionalni dan zaštite na radu, a posebno kolegama kojima će se dodijeliti nagrade i priznanja za doprinos na području zaštite na radu.